

..... [p1] .....

+

Bruges 14 X^{bre} 1891

Monsieur l'abbé¹

Il y a bien des années, malheureusement! que nous ne nous sommes vus et que, de part et d'autre, nous ne nous sommes donné signe de vie; cependant votre souvenir vit toujours dans nos cœurs;² je me rappelle toujours, avec reconnaissance, ce que vous avez fait pour initier notre fils, Dom Gérard au Flamand qu'il aimait tant, et je pense souvent à vous en lisant les vers charmants³ dus à votre amitié pour lui, et qui décorent si bien notre

..... [p2] .....

salon à Lophem.⁴

.....

- 1 Dit is de eerste van zestien bewaarde brieven, die Savina de Gourcy Serainchamps en Guido Gezelle elkaar schreven in verband met het H. Bloed. De gravin had het plan opgevat om gedenkstenen aan te brengen aan de huizen te Brugge, waar de relikwie van het H. Bloed in troebele tijden verborgen zat. Op haar verzoek schreef Gezelle vier inscripties in proza en in dichtvorm. Voor Gezelles antwoord, zie zijn [brief aan Savina de Gourcy Serainchamps van 17/12/1891](#).
- 2 Charles van Caloen en Savina-de Gourcy Serainchamps moeten Guido Gezelle zeker al van midden de jaren 1860 gekend hebben. Vanaf 1866-'67 groeide de vriendschap tussen de oudste zoon Joseph van Caloen en Gezelle, die hem stimuleerde om 'Vlaams' te leren en hem hielp bij het schrijven van artikels in *Rond den Heerd*. In 1867 droeg Gezelle met een felle kiescampagne in 't Jaer 30 zijn steentje bij aan de verkiezing van Charles van Caloen tot senator. Het was de grootste triomf van zijn politieke loopbaan. In 1869 werd Savina voorzitter van de 'Dames Zélatrices' van de Noordpoolmissie, met Gezelle als geestelijk leidsman. In 1870 schreef Gezelle verzen voor de muurschilderingen in het Blauw Salon van het kasteel. Na de 'vlucht' van Gezelle naar Kortrijk (20/09/1872) en de intrede van Joseph bij de benedictijnen (11/11/1872) kreeg de relatie tussen Gezelle en de familie van Caloen een veeleer sluimerend bestaan.
- 3 De beginregels van deze verzen zijn: Toen men duizend achtig ende zeven; Twist en tweedracht zijn verleden; Dierijk, zoo men zeide, van den Elsas; Te Winendale, der vrienden stede; Weest voorzichtig, wijs ende vroede; Hij doet, na Jesu beeld.
- 4 In 1869-1870 voorzag de Duitse kunstenaar August Martin (1837-1901) de wanden van het Blauw Salon in het kasteel van Loppem van neogotische muurschilderingen. Ze tonen vier taferelen uit de 11-12de-eeuwse geschiedenis van Vlaanderen, een reeks van dertien heiligen uit het middeleeuwse Brugge en een reeks met de vier kardinale deugden. Guido Gezelle schreef in 1870 verzen met toelichting bij de vier historische taferelen en de vier kardinale deugden. Deze 'rijmreken' werden door Martin als onderschriften toegevoegd aan de wandschilderingen. Ook voor de schoorsteen van het Blauw Salon, die is toegewijd aan de H. Carolus Borromeus, schreef Gezelle een gedicht. De vier strofes verwijzen naar vier scènes uit het leven van de heilige en werden aangebracht in neogotische banderollen op de schoorsteen.

Ne soyez donc pas étonné, cher Monsieur l'Abbé, de me voir venir à vous aujourd'hui pour vous demander si vous n'auriez pas envie de m'aider de votre talent pour faire trois petits actes de dévotion en l'honneur du Précieux Sang de [Notre Seigneur] Jésus Christ.⁵

Il s'agirait de trois courtes inscriptions⁶ à mettre sur les trois maisons⁷ où le St Sang à été caché à Bruges: d'abord du temps des G[u]eux (maison Pérèz de Malvenda, de 1578 à 1584) ensuite dans la maison du [Révérend Père] Donche, (actuellement le Carmel) Puis dans la maison de Gertrude de

[p3]

Pélichy (Collège St Louis.) Il me semble que ces inscriptions devraient dire, en Flamand et en peu de mots, les événements mémorables qui se rapportent à la sainte relique. La difficulté est de leur donner un certain cachet touchant, en bien peu de mots, (car la pierre ne peut pas être grande et les lettres doivent être vues facilement de la rue afin que tout le monde puisse lire.)

.....

- 5 Volgens Hendrik Rommel, principaal van het Sint-Lodewijkscollege en goede vriend van de familie van Caloen, kwam de idee om gedenkstenen aan te brengen aan de huizen waar ooit het H. Bloed verborgen zat, niet van Savina de Gourcy Serainchamps maar van haar kleinzoon en metekind Charles Gillès de Pélichy. Charles was een zoon van Alexandre Gillès de Pélichy en Savina van Caloen, de eigenaars van het 'Huis Perez de Malvenda'. Ook met het huis van Gertrude de Pélichy had hij een band. Gertrude was zijn overgrootante. Bovendien was Charles een oud-leerling van het Sint-Lodewijkscollege. Kortom, toen Savina de Gourcy zich tot Gezelle wendde met het verzoek om die inscripties te schrijven, voerde zij eigenlijk een wens van haar metekind uit. Daarnaast zorgde zij ook voor de financiering en praktische coördinatie van dit project. (H. Rommel, De reliquien van het heilig Bloed te Sint-Maximin en te Weissenau. In: Biekorf, 3 (1892), 9, p.129-136)
- 6 Gezelle schreef niet drie maar vier inscripties, waarvan één in proza (zie naamkaartje C, gevoegd bij zijn [brief van 20/01/1892](#)) en drie in dichtvorm: Zoo Obededom de Arke borg, Jesu, uit uw Hert, doorsteken en Gods heilig, dierbaer Bloed, alhier eens weggesteken.
- 7 Toen Savina de Gourcy Serainchamps deze brief schreef, had ze weet van slechts drie woningen te Brugge, waar de relikwie van het H. Bloed verborgen zat tijdens de Geuzentijd (het 'Huis Perez de Malvenda', Wollestraat, nu nr. 53) en tijdens de Franse revolutietijd (het huis van de familie Donche, later Theresianenklooster, Schuttersstraat, nu nr. 3-7; en het huis van Gertrude de Pélichy, later Sint-Lodewijkscollege, Dweersstraat 18, nu nr. 3). Met zijn [brief van 20/01/1892](#) liet Guido Gezelle haar weten dat Juan Perez de Malvenda het H. Bloed ook nog verborgen hield in een tweede door hem bewoond huis, nl. het 'Hof van Beveren' (Nieuwstraat 3, nu nr. 5-7). Er waren volgens hem dus vier inscripties nodig in plaats van drie. Later historisch onderzoek wees uit dat er nog een vijfde geheime bewaarplaats was, nl. een huis op de Dijver (nu nr. 7; 'De Tuilerieën') waar Juan Perez de Malvenda woonde van 1578 tot 1581. Maar dat kon Gezelle toen natuurlijk nog niet weten. (A. Van den Abeele, De relikwie van het H. Bloed in de 'Beloken tijd'. Een geheime bergplaats aan de Dyver? 1578-1581. In: Biekorf: 88 (1988), p.218-225)

Dites moi Monsieur l'Abbé, si vous voulez bien faire cela; c'est vous qui aurez le plus grand mérite, car hélas! n'ayant pas votre talent, nous ne pouvons faire que la partie matérielle de cette jolie œuvre: c'est à dire que nous ne pouvons rien sans vous. Avec

..... [p4] .....

votre aide, au contraire, nous aurons le bonheur de pousser à l'amour de [Notre Seigneur] en faisant penser un peu plus à son sang répandu pour nous!

J'attends votre réponse avec impatience; ne venez-vous donc jamais à Bruges?⁸ Venez donc une fois partager notre repas de Midi; nous pourrons si vous voulez aller voir la place où nous mettrions les pierres. Ce serait un grand plaisir de vous revoir pour mon mari et pour moi.

Veillez entretemps agréer, Monsieur l'Abbé, l'expression de notre respect et de notre dévouement.

[Baronne] Van Caloen

née [Comtesse] de Gourcy

.....

8 Guido Gezelle woonde sinds 1872 in Kortrijk. Het echtpaar Charles van Caloen-Savina de Gourcy Serainchamps woonde te Brugge in een statig herenhuis op de Dijver (nu nr. 11; Europacollege) en verbleef tijdens 'la belle saison' op haar buitengoed, het kasteel van Loppem.

Briefbeschrijving

Verzender	de Gourcy Serainchamps, Savina Louise Joséphine
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	14/12/1891
Verzendingsplaats	Brugge (Brugge)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	De briefwisseling van Guido Gezelle in het kader van de neogotiek. / door Caroline De Dycker. - Gent : Rijksuniversiteit Gent, 1984, dl. 1, p.153-154

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 203 mm x 126 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	papier met briefhoofd: kroon met initialen: V. C. C. (blauw)
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6481
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.12458

Inhoud

Incipit	Il y a bien des années
Tekstsoort	brief
Talen	Frans

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	14/12/1891, Brugge, Savina Louise Joséphine de Gourcy Serainchamps aan [Guido Gezelle]
Editeur	Johan Braet; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couppenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2024
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
